

ОЦЕНКА НА МОТИВАЦИЯТА ЗА ПОСТИЖЕНИЯ НА СТУДЕНТКИ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА”, ОБУЧАВАЩИ СЕ ВЪВ ФОЗ, МУ-СОФИЯ

Теодор Попов, Светослав Гаров, Тодор Кундуржиев

Факултет по общественото здраве, Медицински университет – София

EVALUATION OF THE MOTIVATION FOR ACHIEVEMENTS OF FEMALE STUDENTS FROM THE NURSE PROGRAM AT THE FACULTY OF PUBLIC HEALTH, MEDICAL UNIVERSITY - SOFIA

Teodor Popov, Svetoslav Garov, Todor Kundurzhiev

Faculty of Public Health, Medical University – Sofia

РЕЗЮМЕ

В статията се анализират данни от проведена анкета сред студентки от специалност „Медицинска сестра”, обучаващи се във Факултет по общественото здраве (ФОЗ) на Медицински университет – София.

Резултатите сочат, че почти всички анкетирани показват отговорно отношение към задълженията и дейността, която изпълняват. От една страна това провокира активно, целенасочено поведение, инициативност, любознателност, стремеж за високи постижения и за справяне в трудни ситуации. От друга страна то е и гарант за отговорно и компетентно изпълняване на техните бъдещи професионални ангажименти в медицинската сфера след дипломирането им.

Ключови думи: медицинска сестра, студент, цели, мотивация

ABSTRACT

This article analyzes data from a survey carried out among female students from the Nurse program at the Faculty of Public Health, Medical University - Sofia.

Results show that almost all respondents show a responsible attitude towards the duties and activities they perform. On the one hand, this provokes an active, purposeful behavior, initiative, curiosity, striving for excellence and coping with difficult situations. On the other hand, it is also a guarantee of responsible and competent fulfillment of their future professional commitments in the medical field after their graduation.

Keywords: nurse, student, objectives, motivation

ВЪВЕДЕНИЕ

Целите на обучението и възпитанието трудно могат да се отделят една от друга. В педагогиката целта е мислен и желан (възможен и очакван) резултат от учебно-възпитателната дейност, като се отчитат и благоприятните и неблагоприятните условия. Йерархичната подреденост на таксономията на целите съдържа три вида цели:

1. общи цели на образованието и възпитанието;
2. частни (междинни) цели на различните съставни части на образованието и възпитанието;
3. конкретни (оперативни) цели (3,5).

Научно-техническият прогрес и изменящите се политически, икономически, социокултурни условия на живот водят до нови изисквания към подготовката на медицинските специалисти (2).

При студентите от медицинските специалности интересът към дадена професия, специалност, възможността за професионална реализация и социален просперитет са от съществено значение (1). При тях не всякога мотивите са изяснени или формирани. За утвърждаването им, а и за развитие на мотиви за постижения, съществена роля играят преподавателите и организацията на учебния процес (4).

ЦЕЛ

Целта на настоящето изследване е да се проучи и оцени мотивацията за постижения на студентки от специалност „Медицинска сестра“, обучаващи се във Факултета по обществено здраве при Медицински университет – София.

За обработка и анализ на резултатите са използвани социологически метод, математико-статистически методи, графичен анализ.

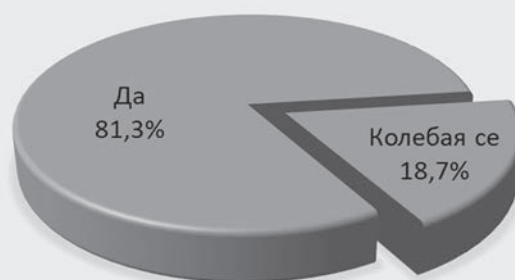
РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

За реализиране на поставената цел бяха анкетирани 75 студенти от женски пол във II-ри курс, редовно обучение, през летния семестър на учебната 2017/2018 г., посредством тест по Л. Десев, С. Брик и Н. Десев, модифициран от Т. Попов за целта на изследването. Така оформената анкетната карта съдържа 20 въпроси. Средната възраст на анкетираниите е 27,16 г.

На въпрос 1. преобладаващата част от респондентите (81,3%) съобщават, че са оптимистично настроени, когато се включват в работен процес, което показва желание и готовност за работа (Фиг. 1).

Мнозинството от тях (89,3%) преценяват, че са активни в дейността, която извършват, но интересно е да се отбележи големият процент колеба-

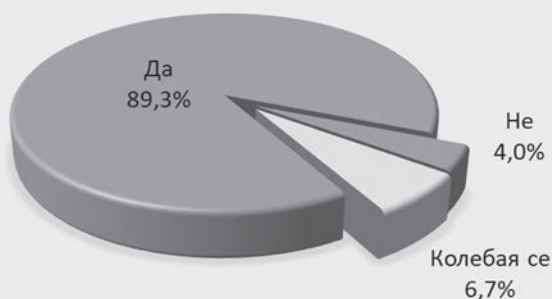
Като се включвам в работа, по правило, съм оптимистично настроен.

Фиг. 1. Нагласа към работен процес

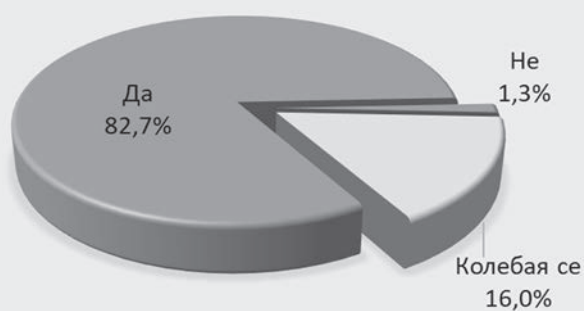
ещи за проявяването на инициатива в работата – 16% (Фиг. 2, Фиг. 3).

В дейността съм обикновено активен

Фиг. 2. Преценка на респондентите относно активността им

Склонен съм да проявявам инициатива

Фиг. 3. Инициативност в работата

80% от анкетираниите не бягат от отговорност при изпълнение на важни задачи, а само 20% се колебаят или се стараят да откажат изпълнението им (Фиг. 4).

Интерес будят отговорите на въпрос, свързан с планиране при изпълнението на задачите. Почти половината от участниците в анкетата (56,8%) ги изпълняват, независимо от трудността им, други (27%) ги подбират в зависимост от степента им, а около 1/6 се колебаят в отговора (Фиг. 5).

Фиг. 4. Чувство за отговорност при изпълнение на задачи

Фиг. 7. Преценка на успехи и неуспехи

Фиг. 5. Планиране при изпълнение на задачи

Почти всички (87,8%) при срещане на трудности не се отказват, а търсят начини за преодоляването им (Фиг. 6).

Фиг. 6. Решителност при срещане на трудности

Разнопосочни са отговорите за реална преценка на постигнатите резултати, като малко над половината – 66,2% считат, че са обективни и не надценяват успехите си (Фиг. 7).

При по-голямата част от респондентите (78,4%) целеустремеността е ключовият фактор, който оказва влияние на тяхната продуктивност (Фиг. 8).

Фиг. 8. Целеустременост и вътрешна мотивация

23% от анкетираните считат, че когато времето за изпълнение на трудна задача е ограничено, това води до влошаване на резултатите, 21,6% се колебаят в отговора, а останалите (55,4%) считат, че това влошава резултатите от работата им (Фиг. 9).

Фиг. 9. Роля на ограниченото време върху качеството на резултатите

Преобладаващата част (82,7%) са на мнение, че са настойчиви при преследване на цел (Фиг. 10).

Разнопосочни са отговорите на изследвания контингент относно планирането в дългосро-

Фиг. 10. Настойчивост при преследване на цел

чен план, според които около 1/3 не са склонни да правят дългосрочни планове за собственото си бъдеще (Фиг. 11).

Фиг. 11. Визия за дългосрочно планиране

Мнозинството (72,6%) предпочитат да поемат рискове, едва след като са предварително обмислени (Фиг. 12).

Фиг. 12. Склонност за поемане на рискове

Болшинството от интервюираните (75%) са силно мотивирани при изпълнение на цел, дори и да липсва външен контрол (Фиг. 13).

79,5% от участниците предпочитат да си поставят средно трудни и постижими цели, 8,2% се

Фиг. 13. Самомотивация при преследване на цел

колебаят в отговора, а 12,3% се стремят към невъзможното (Фиг. 14).

Фиг. 14. Ранжиране на целите по предпочитания

По-голямата част от анкетираните (68,5%) поддържат мнение, че в случай на несполука при изпълнение на дадена задача, привлекателността ѝ за тях намалява (Фиг. 15).

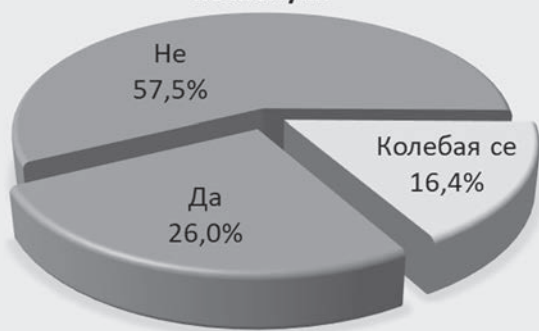

Фиг. 15. Поведение в случай на несполука

Не преувеличават собствените си несполуки 57,5% от анкетираните, а приблизително 1/4 (26%) ги преувеличават (Фиг. 16).

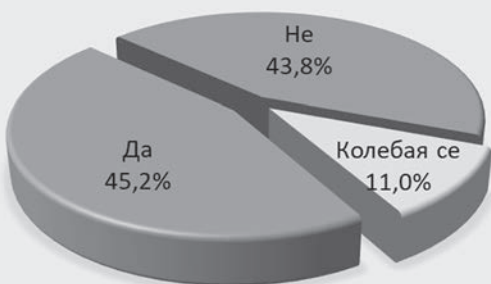
При редуване успехи и несполуки съм склонен да преувеличавам собствените си несполуки

Фиг. 16. Отношение към собствени несполуки

Близко половината от интервюираните (45,2%) предпочитат да планират бъдещето си само в най-близка перспектива (Фиг. 17).

Предпочитам да планирам бъдещето си само в най-близка перспектива

Фиг. 17. Разпределение на отговорите за планиране на целите си

При работа за ограничено време приблизително 1/2 от участниците в изследването (51,4%) се мобилизират и резултатите от дейността им обикновено се подобряват, дори ако задачата е доста трудна (Фиг. 18).

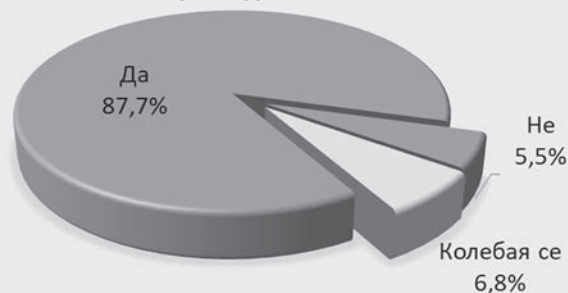
При работа за ограничено време резултатите от дейността ми обикновено се подобряват, дори ако задачата е доста трудна

Фиг. 18. Резултати при лимитирано време

Мнозинството от анкетираните (87,7%) са настойчиви към осъществяване на поставена цел, дори в случай на неуспех по пътя на преследването ѝ. Освен това временен неуспех не само че не отказва, а води до повишаване в още по-голяма степен на мотивацията на 2/3 от изследвания контингент (Фиг. 19, Фиг. 20).

По правило, не се отказвам от поставена цел, дори в случай на неуспех по пътя на преследването ѝ

Фиг. 19. Настойчивост при преследване на цел

Ако сам съм си избрал задача, в случай на неуспех нейната привлекателност за мене още повече нараства

Фиг. 20. Мотивация при неуспех

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съвкупността от получените мнения на студентите по изследваната тематика чрез проведената анкета е доста широка. Те могат да бъдат групирани в няколко основни насоки.

1. В своите отговори те очертават намеренията си предимно в краткосрочна и средносрочна перспектива.
2. Положителен факт е, че данните от получените отговори показват обща висока мотивационна готовност за изпълнение на поставените цели и задачи, дори и при ограничено време за работа.
3. При преследване на целите си, мнозинството от тях не се отказват при възникване на трудности или при временна несполука, което демонстрира тяхната настойчивост и мотивираност при осъществяването им.

4. Почти всички анкетирани показват отговорно отношение към задълженията и дейността, която изпълняват. От една страна това провокира активно, целенасочено поведение, инициативност, любознателност, стремеж за високи постижения и за справяне в трудни ситуации. От друга страна то е и гарант за отговорно и компетентно изпълняване на техните бъдещи професионални ангажименти в медицинската сфера след дипломирането им.

ЛИТЕРАТУРА

1. Десев Л. Психология на учебния процес. СУ-ЦИУУ, София, 1993, 239.
2. Попов Т. и съавт. Теория на обучението, Дидактика, Втора част. Екс-Прес, Габрово, 2015, 93.
3. Попов Т. и съавт. Медицинска педагогика. Екс-Прес, Габрово, 2011, 30.
4. Попов Т. Студентът като субект на обучението. ИИК „Везни“, София, 2006, 35.
5. Цветков Д. Обща педагогика, Философия на образованието. Веда Словена-ЖГ, София, 1994, 223.

*Адрес за кореспонденция:
проф. д-р Теодор Попов
Катедра „Медицинска педагогика“
ФОЗ, МУ-София
1527 София, ул. „Бяло море“ №8
e-mail: theopopov@abv.bg*